

Vad händer med torven?

Tidigare har vi skrivit om den statliga utredningen Miljömålsberedningen och vilka konsekvenser den skulle kunna få för torvbranschen och hur det kan påverka alla odlare i Sverige. Här kommer en uppföljning av vad som har hänt i utredningen och vilka konsekvenserna kan bli om utredningens förslag blir verklighet.

Den senaste tidens klimatdebatt har förts i ett högt tonläge, där känslor och oro ofta trumfar fakta. Under sommaren har miljöaktivister hindrat torvproduktion på Grimsås mosse i Tranemo kommun i olika aktioner. Dessa aktioner har ställt till stor skada för det enskilda företaget Neova som ansvarar för torvtäkten, men också kostat samhället mycket pengar genom omfattande polisinsatser under tiden aktionen pågick. Det är uppenbart att felaktiga eller överdrivna påståenden inte bara snedvrider bilden – de kan också leda till politiska beslut som i förlängningen skadar både miljön och Sveriges möjligheter till en hållbar livsmedelsförsörjning.

Det saknas vetenskaplig grund för ett förbud

Trots att många vill avveckla en viktig naturresurs som Torv så saknas vetenskaplig grund för ett förbud. Enligt Naturvårdsverket används endast en liten del av Sveriges dikade torvmarker för torvindustrin – 0,5 %. Resten, hela 99,5 procent, används för andra ändamål. Den parlamentariska Miljömålsberedningen föreslår att från och med 1 januari 2026 förbjuda nya tillstånd för täkter, ett drastiskt steg som vi anser saknar vetenskaplig förankring.

I Svensk Torvs remissvar på Miljömålsberednings svar påpekar vi att ansvaret för att minska utsläppen måste fördelas rättvist och vetenskapligt väl grundat, och att alla branscher inom markanvändningssektorn måste ta sitt ansvar. Vi ställer oss bakom principen att kraven på minskning av växthusgasutsläpp från torvmarker ska fördelas korrekt, rättvist och jämnt på alla arealer, med likvärdiga regelverk för alla. Utredningen bereds nu på klimat- och näringslivsdepartementet och Regeringen förväntas lägga fram en proposition till Riksdagen för behandling under våren 2026.

Även flera andra remissinstanser delar vårt perspektiv i frågan och ser risker om torvråvaran försvinner. De remissorgan som kritiserar förslaget att förbjuda torvproduktion i Sverige är många. Här finns bl.a LRF och LRF skog, Skogsindustrierna, Svebio, Sveriges Lantbruksuniversitet SLU och

Jordbruksverket. Dessa är mycket kritiska till möjligheten att få fram ersättningsmaterial för torven inom odlingsbranschen, såväl yrkes- som fritidsodlare.

Efterfrågan ökar och ersättningsprodukt saknas

Efterfrågan på odlingssubstrat kommer att fyrdubblas till 2050, enligt branschexperter och forskare. Trots att andelen cirkulära och förnybara komponenter ökar och forskning om nya material sker är torv fortfarande ryggraden i den växande substratproduktionen. Förnybara material i kombination med pålitlig torv ger både substratproducenter och odlare en möjlighet att kunna anpassa sig till mer cirkulära substrat.

Växttorv är idag det viktigaste sortimentet av torv inom många områden och ett förbud hotar att få långtgående negativa konsekvenser. Alternativa produkter för odling och livsmedelsproduktion finns inte i tillräcklig utsträckning idag. Vid storskalig produktion i kruka och i växthus behövs odlingssubstrat som är biologiskt stabila och fria från oönskade ämnen så att slutprodukten är säker att använda både för odlaren, växterna och konsumenterna av produkterna från odlingen.

I stället för att driva fram ogenomtänkta förbud behöver vi en nyanserad och faktabaserad diskussion som även tar med användare av torv och att det görs en ordentlig konsekvensanalys.

Vi uppmanar också er som använder torv att aktivt delta i debatten!

Styrelsen för Svensk Torv

Andra remissinstansers svar:

Södra skogsägarna påpekar i sitt yttrande bl.a:

"Innan ett sådant beslut (om förbud för torvproduktion) fattas är det viktigt att säkerställa att tillräckligt med odlingstorv för exempelvis plantskolor och kommersiella trädgårdsodlingar finns tillgängligt, eftersom det än så länge inte finns några likvärdiga alternativ. Som beredningen framför så finns det en risk att Sverige kommer att behöva importera torv från andra länder.

Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) påpekar i sitt remissvar riskerna med detta förslag tydligt: "... bedömer att en utfasning innan 2030 riskerar brist på livsmedel som odlas i växthus med torv som planteringsjord eller odlingssubstrat."

Sveriges skogsindustrier formulerar detta på följande vis: "Torv är en viktig råvara som behövs för produktionen av bland annat skogsplanter. I svenskt skogsbruk odlas och planteras årligen ca 400 miljoner planter."